

Yerleşik Tarım Çalışanlarının
Zirai İlaçlama ve İş Kazaları ile
İlgili Bilgi, Tutum ve
Davranışlarının
Değerlendirilmesi

Giriş ve Amaç-1

- Türkiye İstatistik Kurumu'nun(TÜİK) Mayıs 2017 İşgücü İstatistiklerine Göre işgücüne katılım sayısı 31 milyon 713 kişidir.
- Bunun %17,58'i, yani 5 milyon 577 bin kişi tarım sektöründe çalışmaktadır.

<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24630>

Giriş ve Amaç-2

- Yaygın olarak geçici tarım işçilerine yönelik eğitim, araştırma, projeler, vb. çalışmalar yürütülmektedir.
- Biz bu çalışmamızda yerleşik tarım işçilerinin bilgi, tutum ve davranışlarını değerlendirmeyi amaçladık.

Gereç ve Yöntem-1

- Tanımlayıcı ve kesitsel nitelikteki bu çalışma, Niğde ili Çiftlik ilçesine bağlı bir köy ve bir kasabada gerçekleştirilmiştir.
- Çalışmanın amacı ve anketin içeriği hakkında katılımcılara bilgi verildikten sonra, çalışmaya katılmayı kabul eden 197 kişiyle, yüz yüze gerçekleştirilmiştir.

Gereç ve Yöntem-2

- Temmuz-Eylül 2017 tarihleri arasında yapılan anket çalışmasında örneklem seçilmemiştir.
- Açık uçlu ve birden fazla seçeneğin işaretlenebileceği çoktan seçmeli sorulardan oluşan, 43 soruluk bir anket formu kullanılmıştır.

Bulgular-1

- Araştırmaya katılanların; yaş ortalaması en genci 18, en yaşlısı 71 olmak üzere $39,34 \pm 10,43$ 'tür.
- %71,6'sı erkek, %92,9'u evli ve ortalama $3,68 \pm 1,81$ çocukları vardır.
- %3,6'sı okur-yazar değil, %5,1'i okur-yazar ama herhangi bir okul bitirmemiş, %59,9'u ilkokul mezunudur ve yüksekokul mezunu olan yoktur.

Bulgular-2

- %21,3'ü sosyal güvencesinin olmadığını belirtmiştir.
- Muhtaçlık sınırında aylık kişisel gelir beyan edenlerin oranı %24,9 iken, %85,8'i 5 yıldan uzun süredir tarımda çalışmaktadır.
- Katılımcıların tarım iş kollarına göre dağılımlarına bakıldığında; tarlada çalışanlar %89,8, hayvancılık yapanlar %33, meyvecilik yapanlar %3,6'dır.

Bulgular-3

- İşe başlamadan önce ve çalışırken periyodik muayene olan yoktur.
- %54,3'ü tarlada ilaçlama yapmaktadır, %65'i ilaçlama yapılırken tarlada bulunmuştur.
- İlaçlama yapanlar ortalama $9 \pm 6,48$ yıl, ilaçlama yapılırken tarlada bulunanlar da $9,51 \pm 6,72$ yıldır yapmaktadırlar.

Bulgular-4

- İlaçlama esnasında %13,4'ü maske, %51,5'i eldiven takarken, %15,7'si saçlarını kapatmakta ve %5,2'si tulum giymektedir.
- İlaçlamadan sonra %17,9'u ellerini ve yüzünü yıkarken, %34,3'ü duş almakta, %10,4'ü kıyafetlerini ayrı yıkamakta ve %9,7'si hiçbir önlem almamaktadır.

Bulgular-5

- İlaçlama sonrası ilaç kaplarının %15,6'sı çevreye atılmakta,
- İlaçlama yapanların %30,5'inde ilaçlamaya bağlı sağlık şikayeti olmakta,
- En sıkları %46,7 göz yanması ve %44,4 ile baş ağrısıdır.
- %17,8'i zirai ilaçların insanlara zararlarını bilmezken, %92'si zehirler ve %43,2'si kanser yapar demiştir.

Bulgular-6

- Tarım iş makinelerini kullananların oranı %71,6'dır ve maske, kulaklık,vb. kullanılmamaktadır.
- Çalışma esnasında kaza geçirenler %17,3 iken, bu kazaların %63,9'u motorlu tarım makinelerinin kullanımında ve elle kullanılan basit aletler sonucunda olmuştur.
- Bu kazaların %7,1'i kalıcı bir sağlık problemine neden olmuştur.

Bulgular-7

- Çalışırken kaza/hastalık durumu olanların sadece %20,3'ü sağlık kuruluşuna başvurmakta,
- Başvurmama nedenleri %24,4 vakitsizlik, %94,7 önemsememedir.
- Tanı almış bir meslek hastalığı olan yoktur.
- Kaza/yaralanma sonucu aşı olup olmadığını hatırlamayanların oranı %19,8 iken, aşı olduğunu belirten yoktur.

Bulgular-8

- Kaza/yaralanma sonucu aşı olup olmadığını hatırlamayanların oranı %19,8 iken, aşı olduğunu belirten yoktur.
- Çalışırken karşılaşılan riskler; %71,2 toz, %65,2 ağırlık, %39,1 gürültü olarak sıralanırken,
- Koruyucu olarak %86,8 eldiven, %71,1 şapka kullanılmaktadır.

Bulgular-9

- En sık kaza nedeni olarak; %92,9 dikkatsizlik ve %50,3 yapılan iş hakkında bilgisizlik belirtilmiştir.
- Günde ortalama $5,3 \pm 2,1$ saat, haftada ortalama $4,7 \pm 1,4$ gün çalışılmakta,
- Çalışırken günde ortalama $2,9 \pm 0,9$ kez, her seferinde en az 10 en çok 60 dk olmak üzere ortalama $25,7 \pm 16$ dk mola vermektedirler.

Bulgular-10

- Sadece %3,6'sı yapılan işle ilgili önceden bir eğitim almıştır.
- İlk yardım eğitimi aldığını belirtenlerin oranı da %3,6'dır.
- Kadın katılımcılardan %71,4'ü hamileyken de tarlada çalıştığını belirtmiştir.

Sonuç ve Öneriler-1

➤ İş sağlığı ve güvenliği alanında ciddi adımların atıldığı bu dönemde, yerleşik tarım işçilerinin de iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinden hem eğitimler hem de muayene ve bağışıklama hizmetleri olarak daha yüksek düzeyde faydalanmalarının sağlanması gerekmektedir.

Sonuç ve Öneriler-2

- İl sağlık müdürlükleri ile gıda,tarım ve hayvancılık müdürlükleri ve milli eğitime bağlı halk eğitim merkezlerinin koordine yapacağı çalışmalarla bu alandaki aksaklıklar giderilebilir.